

Udskrift af radioudsendelsen *P1 Debat 24.12.2020: "Højskolesangbog for alle?"*

Debattørerne diskuterer, om "Højskolesangbogen bør være forbeholdt danske højskoler og kristendommen, eller om det er på tide, at vi begynder at dele den der sangbog med andre religioner" (vært Gitte Hansen 4.30 min. inde i udsendelsen).

Altså: Kan en sang, der handler om en anden religion end kristendommen, fx Isam B's sang "Ramadan i København", komme med i Højskolesangbogen?

Til slut i debatten rejses spørgsmålet om, hvad det vil sige at være dansk, og om islam kan forenes med det at være dansk.

Ja-siden repræsenteres af:

IB: Isam Bachiri (født 1977), sanger og sangskriver født på Nørrebro i København af marokkanske forældre, der flyttede til Danmark i 1960'erne.

FP: Flemming Pless (født 1957), sognepræst i Christians Kirke på Christianshavn og socialdemokratisk regionrådsmedlem af Region Hovedstaden.

JC: Jørgen Carlsen (født 1949), fhv. formand for den grundtvigske Testrup Højskole syd for Aarhus og medlem af Højskolesangbogsudvalget.

Nej-siden repræsenteres af:

SG: Sørine Gotfredsen (født 1967), journalist og sognepræst i Jesuskirken i Valby.

SHP: Søren Hviid Pedersen (født 1966), nationalkonservativ debattør og lærer ved den grundtvigske Rønshoved Højskole ved Flensborg Fjord.

----- Intro til udsendelsen -----

00.00: Vært: Du lytter til P1.

Intromusik – overgår til sangen "Ramadan i København" af Isam B.

00.42: Vært: Isam B, hvad er det, vi hører her?

00.44: Isam B: Jamen, I hører en sang skrevet af mig og Nana Jacobi og Anders Greis og Özcan [Ajrulovski], til "Sådan bliver jeg født" til højskoleudvalgets skrivesession på Vig Musikhøjskole.

01.07: Vært: Ja, "ramadansangen".

01.09: Isam B: Ramadansangen, ja, den hedder "Ramadan i København", og ja, det er jo en sang, som vi skriver, noget som jeg har gjort hele mit liv, og det var jo, den dag, hvor vi skrev den, det var jo under ramadanen.

01.23: Vært: Det var under ramadanen?

01.25: Isam B: Og jeg var fastende, og vi skulle skrive en sang, og det kunne have gået alle mulige veje.

01.31: Vært: Ja?

01.33: Isam B: Men jeg ville gerne udfordre skribenterne, og jeg er jo, jeg vil sige, nu har jeg gået og sunget "I Danmark er jeg født" siden 2007,¹ og det har også haft, det har også været en dannelsesrejse for mig. Så da jeg sidder der, går det jo op for mig, hvorfor ikke prøve at skrive en sang om det her moment.

02.03: Vært: Ja, og det gjorde du så ...

02.06: Isam B: Ja.

02.07: Vært: Og nu er den kommet i Højskolesangbogen, og den her "Danmark"-sang, den røg så til gengæld ud.

02.15: [Shu-bi-duas sang "Danmark" fra 1978 spilles].

----- 1. sekvens -----

02.42: Vært: Ja, Shu-bi-dua og "Danmark"-sangen. Vi taler om Højskolesangbogen, 151 nye sange har fået plads i den gamle danske blå sangbog fra 1894, og andre er så smidt ud. I alt er der nu 601 sange i den nye og 19. udgave. Flemming Pless, du er præst, er du glad for at ramadansangen er røget ind i Højskolesangbogen?

03.07: Flemming Pless: Ja, det er en vanvittigt god sang, og den er skrevet på de bedste både musikalske og lyriske danske kvaliteter, som gør, at den er noget ganske særligt, og jeg synes, at alle kan synge den. Fordi jeg er kristen, så kan jeg blive i rigtig godt humør, når folk er gode til at være muslimer.

03.32: Vært: Sørine Gotfredsen, du er også præst, er du glad for, at ramadansangen har fået plads i Højskolesangbogen?

03.38: SG: Nej, jeg synes, det er en misforståelse, og i det hele taget så må jeg sige, at den her sådan meget rutineprægede demonstration, som jeg synes, det er, i mangfoldighedens navn, her virker malplaceret. Så jeg synes ikke, at islam, som danmarkshistorien ser ud nu, har nogen plads i Højskolesangbogen eller burde have.

03.49: Vært: Søren Hviid Pedersen, du er højskolelærer i grænselandet ved Flensborg Fjord, glæder du dig over, at du nu har fået ramadansangen i Højskolesangbogen?

04.08: SHP: Nej, det gør jeg ikke specielt, det vil jeg ikke sige. Men det er også, fordi at jeg mener, at Højskolesangbogen, det er noget andet end bare end sangbog. Det er en højskolesangbog, og dermed er den forankret i noget historisk og dansk, og når man siger historisk og dansk, så er det kristenheden, der skal være i højsædet, og det er også det, Højskolesangbogen burde repræsentere, og det gør den så helt sandsynligt ikke.

04.30: Vært: Det her, det er dagens P1 Debat den 24. december. Vi diskuterer, om Højskolesangbogen bør være forbeholdt danske højskoler og kristendommen, eller om det er på tide, at vi begynder at dele den der sangbog med andre religioner. Jeg hedder Gitte Hansen, det her, det er P1 Debat, du kan altid finde os, når du har tid og lyst til lyd og til debat, og i dag til sang, på dr.dk/p1debat.

04.57: Der spilles endnu et stykke af "Ramadan i København".

05.37: Vært: Isam B, sanger og musiker, velkommen til P1 Debat.

¹ Sang med tekst af H.C. Andersen fra 1850. Nr. 384 i *Højskolesangbogen*. Isam B gjorde sangen til et hit med sin 2007-indspilning, du kan høre her: https://www.youtube.com/watch?v=mlh_ZGlyc3s

05.44: IB: Jo tak.

05.45: Vært: Måske er du også kendt af nogen som forsanger dengang i bandet Outlandish. Den her sang, hvad er budskabet med den?

05.50: IB: Jamen, budskabet som så er jo, det er en dokumentation på, at jeg har levet, og at jeg lever. Som sangskriver, skriver jeg om det liv, jeg lever. Jeg har holdt ramadan hele mit liv i Danmark. Så den vej rundt, er det lige til højrebænet at sætte mig ned og skrive om noget, som er så banalt, men måske også så svært at få øje på.

06.28: Vært: Ja? For hvem?

06.31: IB: For mig selv. Så når jeg ligesom, det er jo det, der driver mig som kunstner, at se poesien i hverdagen. Og det føler jeg lidt, at det her var, jamen, en nål i en høstak. Og det er dem, som gør, at jeg skriver sange i dag.

06.54: Vært: En nål i en høstak, sammenligner du også glæden ved ramadanen med den glæde, som en del danskere føler ved julen for eksempel?

07.04: IB: Ja, det kunne da godt være, men det er en glædesmåned for mig, og den glæde synes jeg også er vigtig at, jamen egentlig at sætte ord på og også at sætte ord på troen, hvad er det egentlig for noget? Hvad er det med den her åndelighed? Og vigtigst af alt, så er det igen et hverdagsbillede fra mit liv. Jeg repræsenterer ikke alle muslimer. Vi var 30-40 skribenter på den højskole.

07.34: Vært: Der skrev den sang?

07.36: IB: Nej, vi var fire, der satte os ned og skrev den sang, men vi skulle, vi kunne have skrevet om hvad som helst, altså, men det der med, hvordan skriver man en god sang? At komme med et emne, som har noget kød på sig osv., og det synes jeg at det har. Det er en original sang, og det er først og fremmest det sangskrivningen kommer ned til, altså.

08.00: Vært: Og hvad betyder det for en mand som dig at få den her med i Højskolesangbogen?

08.05: IB: Jamen, det er selvfølgelig en fjer i hatten som sangskriver. Og så er det også noget, man kan være stolt af og håbe, at den får et langt liv. Og vigtigst af alt, at det er noget man giver videre til sine børn.

----- 2. sekvens -----

08.25: Vært: Sørine Gotfredsen, som præst i Jesuskirken, hvad betyder Højskolesangbogen for dig, personligt?

08.33: SG: Den betyder meget. Altså jeg er egentlig ikke vokset op med den, som mange nok er. Jeg har først lært den sådan rigtigt at kende som voksen, og den er jo, den er jo noget helt særligt, fordi den på den ene side, så er den fyldt med salmer. Der er masser af salmer i den, ligesom der også er, salmebogen er i sagens natur fyldt med salmer, men Højskolesangbogen har også mange salmer. Så den har en, den har den der helt specielle blanding af den kristne kultur og så den her meget, meget brede folkelighed, som jo også rummes i Højskolesangbogen, som jeg i virkeligheden ser som et meget smukt billede på, hvad det er der virkelig kendetegner det her land, at kristendommen og folkeligheden og samhørighedsfølelsen er en stor og sammenblandet tilstand, som nok er ret særegen for Danmark. Så derfor er Højskolesangbogen et symbol på alt det, og det er derfor vi skændes så voldsomt om den. Den er hjerteblod for rigtig mange mennesker.

09.23: Vært: Den er hjerteblood, og den er også folkelighed, og den er historie – den er vel også islam så?

09.30: SG: Ikke endnu og forhåbentlig aldrig.

09.31: Vært: Hvorfor ikke?

09.32: SG: Nej, fordi at hvis man sætter en sang i Højskolesangbogen, så skal det i mine øjne være noget, der sker, når det er en fuldstændig naturlig påtrængende bevægelse henimod det punkt, hvor en sang skal i Højskolesangbogen. Det her med at bestille en helt bestemt religion, en anden bestemt religion, til pludselig til at skulle repræsenteres i Højskolesangbogen. En religion der vel og mærke er utrolig ung i det her land, den går ikke ret langt tilbage i den danske historie. Det synes jeg virker som et kunstgreb, som er både, selvfølgelig ideologisk anmassende, men også som er ude, som ikke er i Højskolesangbogens ånd, som jeg ser Højskolesangbogen i hvert fald.

10.12: Vært: Isam B, ideologisk anmassende at komme med en ramadansang, og islam til Højskolesangbogen. Hvad tænker du om det?

10.21: IB: Jamen, jeg er jo uenig. Altså, jeg prøver overhovedet ikke at være anmassende eller noget. Jeg repræsenterer mig selv og skriver om mit liv, og det kan jeg godt se, jeg har også skrevet sange før, som heller ikke har ligget i god jord hos en speciel del af befolkningen. Jeg prøver ikke at please majoriteten eller noget, jeg skriver om mit liv. Det ved jeg godt er et problem for nogle. Og det har jeg egentlig lært at leve med. Hvad hedder det, så egentlig er der ikke så meget andet at sige til det end, at det er jo én sang, og så kan du tage alle de andre 600.

11.06: SG: [griner] Og det gør jeg også, må jeg lige sige en enkelt ting, Isam, jeg vil sige til dig, at der er jo intet til hinder for, at du kunne skrive en sang til Højskolesangbogen, som du også har gjort. Men spørgsmålet til dig er jo, hvorfor det absolut skulle handle om noget meget udpræget i den muslimske religion eller religiøse udfoldelse? Du kunne jo skrive om hvad som helst fra dit lange liv i Danmark.

11.26: IB: Jamen, er der noget galt i det? Hvorfor er det et problem? Hvorfor er det et problem at skrive om ramadanen?

11.32: SG: Fordi det er en, som jeg var inde på før, fordi det repræsenterer en skik og en religiøs livsanskuelse som er, som ikke er grundfæstet i dansk historie. Du har et langt liv i Danmark, du kunne have plukket alle mulige andre elementer af det at være i Danmark end lige den muslimske ting, som du har.

11.48: IB: Ja ja, men jeg synes faktisk, at det er vigtigt at tage fat i troen her og sætte ord på det. Og det er faktisk det, vi gør, og det er det, jeg synes, Højskolesangbogen er skidegod til. Så vi sætter, altså, og det er jo noget med lag. Der er flere lag i det, og det er poesien.

12.08: Vært: Det er poesi, det er tro ...

12.09: IB: Det er nemlig det. Altså, alt det der, vi hører i nyhederne om, som jeg godt kan høre, at ... har farvet dig en del ...

12.15: Vært: Hvad er det du tænker på der, Isam?

12.17: IB: Jamen, det er terror, det håndsafhugning, det er, altså, du ved, alt det der, man associerer...

12.21: SG: Arh, arh, det er nok ikke lige det, jeg sidder og tænker på i det her øjeblik ...

12.23: IB: Okay, men så ...

12.26: FP: Men, hvad så?

12.27: IB: Ja, men hvad så, ja. For det lyder som om, er du bange? Er der noget, du er bange for?

12.30: SG: Det har ikke noget at gøre med at være bange, det har noget at gøre med at have en holdning til, hvad Højskolesangbogen er. Og når jeg ikke sidder og tænker på terror og håndsafhugninger, så er det fordi, at jeg tænker på, at hele den muslimske kultur og den muslimske religion er stadigvæk i Danmark en meget ...

12.44: IB: Jamen, hvorfor tænker du på ...

12.45: SG: Lad mig lige tale ud – en meget, meget ung ting, som jeg ikke synes har en naturlig plads i Højskolesangbogen.

12.50: FP: Jeg tror i 50 år eller sådan noget ...

12.51: SG: I behøver ikke gøre det så dramatisk. Det er bare en fuldstændig grundlæggende opfattelse af, at som det er i dag, så har islam ikke nogen plads, der er naturlig dér.

----- 3. sekvens -----

12.58: IB: Men det er lige præcis derfor, at jeg er blevet inviteret, okay?

13.03: SG: Ja, det forstår jeg.

13.04: IB: Det er for at repræsentere det nye Danmark, okay? Det er også for at repræsentere København i dag. Det er jo det de kalder for urbanitet, og det er jo ikke fordi at det skulle være en hudfarve-ting eller en religion-ting, det er bare, for guds skyld, lad os snakke om noget, der sker i dag.

13.18: Vært: Det er præcis, det vi gør i dagens P1 Debat, Isam og Sørine, og Flemming Pless også goddag til dig, præst i Christianskirken, hvad betyder højskolesangbogen for dig, Flemming Pless?

13.30: FP: Men Højskolesangbogen er sådan, aktstykker af kultur- og identitetshistorie i Danmark, og den har jo så skiftet traditionsvis gennem de forskellige udgaver, så også her i det her tilfælde. Og det som, som den her sang repræsenterer, det er jo den skønhed, som også er i det danske samfund, hvis man vælger ikke at være bange, og hvis man vælger at gå den vej, som vi går sammen som folk. Og folk er jo muslimer, kristne, jøder, og hvad de nu ellers er. Og jeg bliver en rigtig god kristen af, at der er andre som er gode til at være muslimer og jøder, det er en kæmpe ...

14.09: SG: Hvorfor Flemming?

14.10: Ja, det er gør jeg, fordi der er andre mennesker, jeg kan se i øjne med tro og med respekt, med folk som stiller sig op og har en mening om samfund og om at opføre sig ordentligt. Og ramadan handler om kærlighed til næsten, om at gøre gode gerninger, i forhold til dem som har reelt behov. Det er, det for mig til at rette mig op i selen og sige, jeg skal til at være bedre til at være kristen.

14.36: SG: Okay.

14.38: Vært: Det der med at være bedre til at være kristen ved at åbne armene og ved at åbne sig også for andre religioner og som menneske og som præst. Flemming, du er jo præst i en dansk folkekirke, Christianskirken i København, du er også socialdemokrat. Hvorfor synes du, der skal være plads til en ramadansang i Højskolesangbogen?

15.01: FP: Jamen, fordi det er jo virkeligheden i Danmark, at der er et eller andet større antal mennesker, jeg ved ikke, hvor mange det er, der er i dag, er det en halv million der er muslimer? Jeg ved det ikke. Men det er cirka deromkring. Før i tiden var det 300.000, nu gætter jeg på en halv million.² At fordi vi har et samfund, der har en flerhed, så skal vi prøve 1) at skabe en sangskat, også at skabe en sangskat, som har elementer, som viser befolkningssammensætningen, fordi højskolen, som er noget af det skønneste, der er lavet i dansk kultur og identitetshistorie, skal jo afspejle en væsentlighed, som rammer ind i, hvad er det vi er her for? Hvad er det vi kan sammen?

15.40: Vært: Sørine Gotfredsen, bliver man en bedre kristen af at åbne sig for andre religioner og også åbne Højskolesangbogen for andre religioner?

15.48: SG: Altså den her kobling af, hvordan man bliver en god kristen, den kan jeg slet ikke følge [griner] Det er slet ikke ...

15.54: FP: Nej, det tænkte jeg nok.

15.55: SG: Det er slet ikke det, jeg forstår ved at gå rundt at kalde sig dårlig eller bedre kristen. Det vil jeg overlade til andre, men jeg vil sige, at det der kunne have været, det der kunne være naturligt i at få en muslimsk sang ind i Højskolesangbogen, det ville være, hvis der var en gradvis sådan, naturlig bevægelse fra det muslimske samfund, hvor man begyndte at interessere sig meget for Højskolesangbogen, brugte den i alle mulige sammenhænge og på den måde sådan nærmede sig den. Det her er jo sådan, det er jo bestillingsarbejde, hvor man har sagt, kan I ikke skrive en sang til Højskolesangbogen? Og det er så sket, og derfor så synes jeg, at det er en, man kan jo ikke forsværge, at det aldrig nogensinde i fremtiden ville være naturligt. Lige nu synes jeg bare, det virker som en forceret handling.

16.34: IB: Okay, jeg bliver lige nødt til at rette dig her, Sørine. Det er ikke bestillingsarbejde. Det er det ikke.

16.40: SG: Kald det hvad du vil, I mødtes til sådan et seminar ...

16.43: IB: Nej, nej, det er meget vigtigt at forstå det her. Det er sangskrivning og hele Højskolesangbogen, det er sangskrivning, okay? Der er identitet, den forklarer os, hvem vi er som mennesker, okay? Det er sangskrivere, der har sat sig ned, kigget på deres liv og skrevet en sang. Der er ikke noget bestillingsarbejde her. Og du bliver ved med at nævne det her med, at der skal gå mere tid. Altså, det handler ikke om muslimer, det handler ikke, om at vi er en halv million i det her land, det handler om Isam B. Det er mig, der har sat mig ned og er kommet med den her idé, altså.

17.17: SG: Jo, jo, men altså ...

17.18: IB: Og jeg er født og opvokset i det her land. Jeg har holdt ramadan i hele mit liv i det her land.

17.24: SG: Jo men altså, du kan jo ikke sætte dig ned og skrive en sang, der handler om meget præcist om islam uden at sige, at det handler om islam, men at det kun handler om dig. De to ting hænger jo sammen.

17.35: IB: Ja, det handler om ramadanen, det handler om åndeligheden, det handler om, altså, og vi prøver at komme ned i poesien, i bedste højskolesangbogsformat.

----- 4. sekvens -----

² Per 1. januar 2020 var der 256.000 muslimer i Danmark, vurderer Brian Arly Jacobsen, religionsforsker og lektor ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier på Københavns Universitet. Det svarer til cirka 4,4 procent af befolkningen. Kilde: <https://www.tjekdet.dk/indsigt/hvor-mange-muslimer-er-der-i-danmark>.

17.44: Vært: Godt, Jørgen Carlsen, jeg kan høre, at du banker på.

17.47: JC: Ja, det gør jeg.

17.48: Vært: Ja, du skal nok komme på [JC taler i baggrunden]. Jeg skal lige have lov til at præsentere dig, Jørgen. Du er jo tidligere forstander på Testrup Højskole, der ligger uden for Aarhus, og så er du også tidligere formand for det højskolesangbogsudvalg, der har været med til at udvælge de nye sange. Er det bestillingsarbejde, det der med ramadansangen?

18.07: JC: Nej, det er det bestemt ikke. Vi har inviteret en række spændende talenter, sangskrivere, digtere og komponister. Det har vi gjort i to omgange til nogle inspirationsseminarer, som blev afholdt på den rytmiske højskole i Vig i maj måned 18 og i maj måned 19. Og i den sidste, der var bl.a. Isam B til stede og forskellige andre, og vi var ikke på nogen måder opmærksomme på, at der var ramadan, og det lige pludselig placerede de få muslimer, der var i gruppen, i en særstilling, fordi de ikke kunne sidde sådan og spise sammen med os andre og drikke. De måtte hverken nyde vådt eller tørt, og det er faktisk, det der har trigget den sang, og der var ikke noget bestillingsarbejde i det overhovedet. Baggrunden var, at ja egentlig jeg er meget fascineret af, at en person som har opholdt sig hele livet her i Danmark, født i Danmark, Isam B, altså med fuld inderlighed kan synge H.C. Andersens "I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme". Og det synes jeg egentlig gør, at jeg betragter ham som dansker, ikke som den bløde mellemvare som de fleste af os andre, men altså som en, der ligesom har taget danskheden til sig. Jeg kan, jeg læste forleden, en bog om nationen, skrevet af Michael Böss, i den her udmærkede serie "Tænkepauser", som udkom på Aarhus Universitetsforlag, og på en af de første sider, der præsenterer Michael Böss, jeg ved ikke, om du ved det Isam? Det er også lidt underligt at sidde og tale om dig

19.54: IB: Kom med det, kom med det, du er så fuld af visdom, altså, Jørgen, for dølen.

19.57: JC: [griner] Der fortæller Michael Böss så, at Isam B er på en rejse til Marokko, hvor hans forældre kommer fra, men altså selv er han jo født på Nørrebro, og da han havde været der i 14 dage, så sagde han: "Jeg vil hjem, jeg vil hjem". Altså det er ikke her, jeg hører til, og det synes jeg egentlig siger meget om, hvad "danskheden" egentlig kan. Fordi den er jo både i blodet på Isam, og den har ikke udryddet hans tro, og det er der vel heller ikke nogen, der egentlig kan insistere på skulle være tilfældet. Vi har dog trods alt religionsfrihed her i landet, men ...

20.35: Vært: Jørgen Carlsen, lad mig lige spørge dig, hvorfor valgte I ramadansangen?

20.42: JC: Fordi det er en god sang, og vi ser den ikke først og fremmest som en muslimsk sang. Vi ser den som en sang om muslimer i Danmark, altså, og ganske specielt på Nørrebro, hvor der jo er en stor koncentration af muslimer. Det er en sædeskildring, det er ligeså meget en københavnersang, det er ligeså meget en belysning af et stykke Danmark, som rent faktisk eksisterer i levende live, og som blandt andet manifesterer sig på den måde, at under ramadanen, især altså når det jo er i sommermånederne, så er der lys i køkkenet, inden solen står op, meget, meget tidligt om morgen, fordi man skal nå at spise, inden solen går op. Og det altså, jeg er meget fascineret af det billede, at man kan se sådan en boligblok, hvor der er sådan forskellige lys, forskellige steder i køkkenet, og der aftegner sig sådan nogle skygger på gardinerne, og det er et stykke Danmark simpelthen, og jeg synes, det er mesterligt beskrevet.

----- 5. sekvens -----

21.44: Vært: Sådan Jørgen Carlsen, nu skal vi til Søren Hviid Pedersen igen. Goddag, Søren, lærer som sagt, på Rønshoved Højskole, der ligger dernede ved Flensborg Fjord i grænselandet. Det er en sædeskildring, ramadansangen, kan du ikke høre det?

22.04: SHP: Altså, det eneste jeg kan høre nu her, det er, at man reducerer Højskolesangbogen til at være en ren og skær sangbog ligesom de 555 Sange, altså sådan en lejlighedssangbog, og så er det rent æstetiske kriterier, men det gør jo rent faktisk, at sådan en højskole som tager sin opgave alvorligt og folkeoplyser på et grundtvigsk grundlag, på et nationalt og folkeligt grundlag, det bliver simpelthen svært for os at bruge den her sangbog til noget som helst, fordi de sange, som vi ønsker skal være gældende, jamen det er sange som på en eller anden forstand går over bare det, lige nu og her. Det er jo et historisk dokument, jeg vil næsten kalde det et testamente, et vidnesbyrd om danskhed, og den går altså længere tilbage end bare lige en generation, eller man tager sine venner inde fra det urbane København, nu har jeg sgu hørt med det med også. Altså det her, det drejer sig om, hvis man skal tage det alvorligt, at historien den er præsent, og det vil sige at det er danmarkshistorien, den starter altså ikke fra en generation eller to siden. Den er flere tusinde år gammel, det samme med den kristne tradition i Danmark, som er over tolvhundrede år gammel, og det er det man skal tage alvorligt, i stedet for bare at lefle for det monotone, det moderne, for popsange og jeg ved ikke hvad. Det er jo, det er forfærdeligt at høre på det her.

23.16: Vært: Det er forfærdeligt at høre på?

[der grines i baggrunden]

23.20: SHP: Jamen, det er det. Det gør jo simpelthen, der er jo ikke nogen, der tager det alvorligt, altså man betragter det som en sangbog, det er en højskolesangbog, det er kulturelt dokument, ikke også? Altså det er et testamente om danskheden, og nu vil man gøre det til sådan en popsangsbog, og det synes jeg simpelthen er så provokerende.

23.35: Vært: Det kan jeg høre, du synes. Jørgen Carlsen, du provokerer, prøv lige at forklare Søren Hviid Pedersen, hvad tanken er. Var det at provokere?

23.43: JC: Må jeg tillade mig at belære dig, altså, var det Grundtvig,³ der sagde ...

23.46: SHP: Altid, det gør du jo som regel ...

23.47: JC: [griner] "Sanddru hedning, tyrk og jøde" ...

23.53: SHP: Ja, den har du brugt flere gange ...

23.54: JC: ... "Dem har Gud i grunden kær, hader frem for alt de søde, som på skrømt ham træder nær!"⁴ "En sanddru hedning", det kunne være sådan en som PH,⁵ det kunne også være sådan en som Otto Gelsted,⁶ det kunne også være Johannes V.,⁷ det kunne være rigtig mange forskellige, som har eksisteret i Højskolesangbogen. Og en tyrk, ved du hvad det er? Det er en muslim, altså, nu har vi fået en sang af en

³ N.F.S. Grundtvig (1783-1872), digter, præst, historiker, politiker, pædagog og filolog. Grundtvig gik imod 'den sorte skole' og ind for levende folkeoplysning, baseret på samtale mellem elev og lærer. Derfor opstod de grundtvigske folkehøjskoler fra 1844. Grundtvig skrev omkring 1500 salmer og er stadig den forfatter, der har flest sange i Højskolesangbogen.

⁴ Jørgen Carlsen citerer her N.F.S. Grundtvigs tekst "Folket er endnu forblindet", 1839.

⁵ Poul Henningsen (1894-1967) var en kulturradikal samfundsrevser, modernistisk arkitekt, forfatter mm.

⁶ Otto Gelsted (1888-1968) var en kulturradikal forfatter, litteraturkritiker og journalist og medlem af kommunistpartiet.

⁷ Johannes V. Jensen (1873-1950) forfatter, tildelt Nobels litteraturpris i 1944.

muslim i Højskolesangbogen, på en vis måde har vi haft det i et stykke tid, fordi Cat Stevens⁸ konverterede jo til islam ...

24.22: SHP: Ja, det er også rigtigt.

24.26: JC: Altså den mangfoldighed er en del af danskheden, og det er en del af det grundtvigske syn på folkelivet. Så lad være med at tro, at du på nogen som helst måde ...

24.34: SHP: Nej, det er det ikke. Det er helt afgørende.

24.36: JC: ... oldnordiske ...

24.37: SHP: Nej, nej, nej ...

[taler i munden på hinanden]

24.41: Vært: De herrer, de herrer [forsøger at trænge igennem, mens SHP og JC taler i munden på hinanden] De herrer, jeg er nødt til lige at skrue ned for jer, fordi I taler i munden på hinanden. Jeg sætter lige en skiller på, så kan I lige trække vejret imens.

----- 6. sekvens-----

[5.10: P1 tema overgår til salmen "Lovsynger Herren"]

25.36: Vært: Sørine Gotfredsen, det her det er jo en af dine favoritter?

25.38: SG: Ja [griner]

25.40: Vært: Ja, "Lovsynger Herren" af Grundtvig, den er jo røget ud af Højskolesangbogen.

25.45: SG: Det er den, ja.

25.46: Vært: Er det ikke sådan, at for de gamle som faldt, er der ny overalt?⁹

25.50: SG: Jo, og når jeg er ked af, at "Lovsynger Herren" er røget ud, så er det jo bare, fordi jeg personligt elsker den så højt, og det er ikke et gennemført ...

25.57: IB: [afbryder] Det er en smuk salme ...

25.58: SG: ... sagligt argument. "Lovsynger Herren" er en meget, er en rigtig gudstjenestesalme, og den er, vi bruger den ofte. Det betyder ikke, at den skal stå i Højskolesangbogen til tid og evighed, og Grundtvig er meget repræsenteret, og selvfølgelig, som han er. Så det er ikke fordi, at jeg vil sidde og græde længe over, at den er væk, men det er en af dem, som jeg elsker meget højt, og som jeg, hvor jeg med det samme bemærkede "øv, hvorfor har de taget den ud?". Men jeg forstår udmærket godt, nogle skal ud og nye salmer skal ind, og det princip er jeg med på.

26.23: Vært: Godt, så hvorfor er du ikke også med på princippet om at dele "sangskatten" i den her blå bog med andre religioner?

26.30: SG: Jeg vil heller ikke afvise, altså Jørgen Carlsen har helt ret i, at det er faktisk en grundtvigsk sådan basal overbevisning, at vi alle skal leve i samme rum med vores åndelighed. Det er jo rigtigt. Så jeg er heller

⁸ Cat Stevens (1948-), britisk singer-songwriter, der konverterede til Islam i 1979. Han er i Højskolesangbogen med 1971-hittet "Morning has broken" med tekst af Eleanor Farjeon fra 1931.

⁹ Værten citerer her "Det haver så nyeligen regnet".

ikke fuldstændig afvisende overfor, at Højskolesangbogen skal have plads til andre religioner. Men som jeg har været inde på et par gange, så synes jeg, at det er, det forekommer mig, og bør være en meget mere langsommelig, naturlig proces, hvor også det muslimske miljø selv udviser interesse for den her bog.

27.02: Vært: Så hvor lang tid skal der gå, Sørine Gotfredsen?

27.05: SG: Det må tiden vise, når ting føles naturligt, det kan man ikke sætte år og dag på.

27.08: IB: Ja, jeg føler det meget naturligt.

27.10: SG: Det er jeg slet ikke i tvivl om [griner].

[Samtidig] FP: Ja, jeg føler også det er vældig, vældig naturligt lige nu.

27.15: Vært: Lad os lige nappe en mere fra Højskolesangbogen.

[Musik: "Det haver så nyligen regnet"]

27.57: Vært: Flemming Pless, præst i Christians Kirke, det er jo en af dine favoritter, det her?

28.01: FP: Ja, det er det.

28.04: Vært: Hvad er der med den?

28.05: FP: Det er det for det første, fordi det var en af dem, man sang som spejder og nej, jeg var FDF'er, og det var en som – jeg var bevidst om, at min far som sad i Frøslevlejren under besættelsen, det var en af dem, som spillede en rolle. Så derfor så har den sin helt egen ting, men det er en smuk og et meget godt eksempel på dansk poesi, fra, jeg er lige ved at sige, fra hedenold.

28.35: Vært: "Det haver så nyligen regnet", ja.

28.37: FP: Ja, det er en smuk sang.

28.40: Vært: Hvad er der så godt ved at dele pladsen i den her Højskolesangbog, hvor det her nummer jo også er i, "Det haver så nyligen regnet", med Isams ramadansang?

28.54: FP: Men det er jo fordi, at det danske samfund, man skal jo forstå, at Danmark det er et forholdsvist lille land, det har vi altid været, eller rigtig mange år været, og vi har været nødt til at indtage udefra og forvandle os i forhold til vores omverden. Og det har vi fortrinsvis gjort på allerbedste måde, og i de sidste 40-50 år der er vi blevet påvirket af islam i stigende grad, og nu er vi kommet til at – og nu er vi begyndt at kunne komme til, at nu kan vi tale sammen og have idéfællesskaber. Det skyldes ikke mindst højskoler, det skyldes ikke mindst forskellige ting og Højskolesangbogen.

29.36: Vært: Og der er jo salmer og alt muligt andet godt i Højskolesangbogen, som jo også bruges i kirken, nogle af sangene. Kunne man synge ramadansangen i en dansk folkekirke som din, Flemming Pless?

29.49: FP: Men det har jeg da gjort.

29.51: Vært: Det har du allerede gjort? [FP: mmh] Hvad med dig, Sørine Gotfredsen, kunne du finde på at bruge ramadansangen i din kirke?

29.57: SG: Det vil nok ikke ryste befolkningen, hvis jeg siger nej til det.

30.00: Vært: Nej, det vil det nok ikke [SG griner]. Men hvorfor egentlig ikke?

30.03: SG: Fordi at den kristne kirke er bygget til kristendom, og der skal ikke synges om islam i den kristne kirke. Ikke så længe jeg bestemmer.

30.11: Vært: Ikke så længe, du bestemmer. Lad os lige nappe én mere fra Højskolesangbogen.

----- 7. sekvens -----

[30.20: Salmen "Se, nu stiger solen" spiller]

30.52: FP: Og hvem er det, der synger?

30.53: Vært: Ja, det kan vi jo lige spørge dig om, Søren Hviid Pedersen, hvad var det for et nummer, det her?

30.57: SHP: Det var Jakob Knudsens sang "Se, nu stiger solen", som jeg er helt forelsket i.

31.03: Vært: Ja, det var Lene Siel, der sang her. Hvad er det, den kan, Søren Hviid Pedersen?

31.08: SHP: Jamen, den kan alle tre ting: Det er god lyrik, det er en vanvittig dygtig, god melodi, og så har den et budskab, der er opbyggeligt, nemlig at man kan blive revet ud af dødens garn gennem Kristus. Og det er en sang, som jeg synes i mange henseender udtrykker kristenheden på den smukkeste måde, og derfor er det en sang, jeg har brugt rigtig meget, måske mine elever vil sige alt for meget, men det er en sang, jeg er meget glad for.

31.35: Vært: Mmmh, I synger meget på din højskole, på Rønshoved Højskole.

31.39: SHP: Ja.

31.40: Vært: Kan du afvise, at I kommer til at synge ramadansangen?

31.42: SHP: Men selvfølgelig ikke, hvis der er nogle elever, vi har noget, der hedder kulturaften, hvor de selv står for, hvad skal man sige at holde foredrag og vælger dermed også deres sange dertil. Og hvis der er nogen der vælger den, jamen så bliver den selvfølgelig afspillet og afsunget, som den skal. Jeg selv, jeg ville ikke gøre det nogensinde, men det er jo så en personlig stillingtagen, jeg har til det, fordi jeg synes ikke, det svarer til de værdier, jeg er sat til at, hvad skal jeg sige, formidle og oplyse på baggrund af på den højskole, som jeg nu engang er.

32.11: Vært: Men så vidt jeg ved, så vil de danske højskoler også gerne have flere elever med indvandrerbaggrund, vil det så ikke netop være et argument for også at bruge ramadansangen på din højskole?

32.24: SHP: Jo, altså, vi vil meget gerne have elever med muslimsk baggrund, men det er altså for at give dem et indtryk af, hvad danskhed er for noget, og dansk kultur, og nu skal vi lige huske på, at den højskole, som jeg er en del af, altså ikke er en forkyndende højskole, det er ikke en kristen eller en indremissionsk højskole, det er en almindelig grundtvigsk højskole, men og derfor, og netop derfor vil vi gerne give dem et indtryk af, hvad det vil sige at leve på dansk og have en dansk livsform, og det gør man jo ikke ved at fastholde dem i en muslimsk livsform, hvor man skal ligge og bøje sig for Allah og holde fast, og jeg ved ikke, alt det ...

32.53: IB afbryder: Men det kan jo også være dansk ...

32.55: SHP fortsætter: Men som næsten er negationen – ej, det er ikke dansk. Det er der, du tager fejl ...

[IB afbryder og hvisker: Ooookay]

- 32.59: SHP fortsætter: Fordi du tror, at dansk, det er lige noget, du kan definere. Altså historisk, hvad danskhed er, er ikke noget du og jeg definerer ...
- 33.04: FP afbryder: Jamen, kan du definere? Du definerer ... [SHP: siger nej] du definerer på vores vegne, det skal du ikke definere på mine vegne.
- 33.08: SHP: Nej, det gør jeg heller ikke ...
- 33.09: FP: Jo, du gør ...
- 33.10: SHP: Jeg bliver bedt om, hvad jeg opfatter som danskhed, og det får du hermed, ligesom du kan sidde og tale om, hvad du betragter som danskhed inden for København med dine muslimske venner, men når jeg har et udgangspunkt ...
- 33.20: FP afbryder: Du skal ikke definere, hvad jeg ... om jeg er dansk ...
- 33.22: SHP: Jo, det skal jeg selvfølgelig lige så meget, som du skal ...
- 33.24: FP næsten samtidig med SHP: Du skal ikke fortælle mig, hvad der er dansk, dansk det er der 5,6 millioner mennesker, der er på hver deres måde, du skal ikke komme og være diktator over, hvornår det er man er, og hvad det er at være dansk ...
- 33.32: SHP: Det er du jo netop lige nu, jeg skal da selvfølgelig ...
- 33.34: FP afbryder: Nej, det er jeg ikke, jeg siger bare, det er også at være dansk [SHP taler samtidig]
- 33.36: SHP: Jeg skal da stå på det grundlag, som jeg har, ligesom du har ...
- 33.40: FP afbryder: Ja, men lad være med at stå på mit grundlag, stå på dit eget, ven ...
- 33.44: SHP: Ej, men det gør jeg heller ikke, altså det kan du roligt regne med. Jeg står ikke på dit grundlag ...
- 33.46: FP afbryder: Nej, men det er godt, så har vi det på plads [SHP taler samtidig]
- 33.49: SHP: Ja, netop, og det er også det, jeg siger, altså det nemmeste spørgsmål, det her det er nemlig noget, der går længere, det her er også et spørgsmål om identitet. Hvad er det, det vil sige at være dansk, og det er det den her højskolesangbog, det er derfor, den provokerer så stærkt. At det er, gudskelov det ...
- 34.04: FP taler indover: Den provokerer ikke mig [og andre stemmer]
- 34.06: Vært: Der er flere, der gerne vil til, Søren, gør lige din pointe færdig, så står nemlig både ...
- 34.10: SHP: Jeg siger bare, at det her det er ikke kun et spørgsmål om en sangbog, det er om en bog, som er et testamente over, hvad er dansk identitet, og det er derfor, at den kan, åbenbart, provokere så mange, som den åbenbart kan gøre. Og det synes jeg er en god ting, at vi har en debat om det hele tiden.
- 34.24: Vært: Fordi provokerer, det gør den jo. Flemming Pless, du råbte lige op der til sidst igen, gør lige din pointe færdig også.
- 34.30: FP: Jamen, jeg er så hamrende træt af, at der sidder nogle meningspaver, som fortæller mig, hvad det vil sige at være dansk, de kan fortælle mig, hvordan ...
- 34.39: SHP afbryder: Men det gør du da også selv ...

34.40: FP fortsætter: De kan fortælle mig, hvordan de synes, det er at være dansk, men de skal ikke importere deres danskhed på min danskhed, for vi er ...

34.46: SHP afbryder: Det gør du da også ...

34.48: FP fortsætter: Vi er 5,6-7 millioner mennesker ...

34. 50: SHP afbryder: Det gør du da også ...

34.51: FP fortsætter: Som er det på – hør nu efter hvad jeg siger! – på vores 5,6 millioner forskellige måder at være det på, også må vi finde ud af det med hinanden, det er derfor Danmark er så stærkt.

34.57: SHP: Men ved du hvad, prøv nu lige at kigge dig selv i spejlet, kære Flemming Pless ...

34.59: FP: Det gør jeg også hele tiden ...

35.01: SHP: Du har lige siddet og prædiket her om mangfoldighed, og jeg ved ikke hvad. Det er da ganske et ligeså partikulært billede af, hvad danskhed er, som mit er. Altså, kan du ikke selv se det?

35.11: FP: Nej, det kan jeg faktisk ikke se, men du snakker om, hvad der er danskhed ...

35.15: SHP taler indover: Men gud fader mand, det gør du da også [vært prøver at bryde ind], du siger, at danskhed er mangfoldighed, og jeg siger, at danskhed er en bestemt identitet. Hvad er den kvalitative forskel mellem disse to udsagn? Der er ingenting. Du har dit ...

35.36: FP afbryder: Masser af forskelle ...

35.37: SHP fortsætter: ... standpunkt, og jeg har mit standpunkt – neeej, fordi du vil [vært prøver at bryde ind] du vil undgå en diskussion, nemlig. Du prøver at bokse dem, som er modstandere, op til at være nogle, som har et bestemt ideologisk synspunkt, hvormed du står...

35.37: FP afbryder: Det har jeg ikke sagt noget om ...

35.38: SHP: Jo ...

35.39: FHP: Det kommer du selv frem til ...

35.40: SHP: Jo, det er det, du gør...

35.41: Vært: De herrer, jeg lukker lige ...

35.43: SHP: Det er da utroligt ...

----- 8. sekvens -----

35.44: Vært: Ja, det er det. Det er P1 Debat, når bølgerne går højt, og når uenigheder brydes, nu er det Jørgen Carlsen, der får ordet. Jørgen Carlsen, du har også siddet og forsøgt at komme til.

35.57: JC: Ja, ja.

35.58: Vært: ... Tidligere formand for højskolesangbogsudvalget.

36.00: JC: Ja, jeg vil gerne sige, at Højskolesangbogen som sådan, med de 601 numre den nu består af, er i sig selv et samlende symbol på dansk kultur, når den er bedst, og det er, jeg kan godt sige, vi er i udvalget meget stolte af at have lavet den sangbog, og vi er specielt meget, meget glade for, at ramadansangen er kommet med, for hold da kæft sikken diskussion, den vækker.

36.31: Vært: Ja, hold da kæft.

36.32: JC: Ja, og det synes jeg er meget, meget spændende, men læg mærke til, at i Højskolesangbogen, det er rigtigt, der er salmer, der er præreformatoriske salmer ...

36.42: Vært: Ja, jeg står med den her, der er det hele ...

36.44: JC: Der er ateister, der er internationale, der er alt muligt forskelligt, og det er da helt sikkert, at ikke alle danskere holder lige meget af alle sangene, og det har aldrig nogensinde skullet være sådan, altså ...

36.57: Vært: Lad mig lige spørge dig, Jørgen Carlsen, ser du Højskolesangbogen som en kristen sangbog?

37.05: JC: Jeg ser den som en dansk sangbog, den rummer masser af kristne sange og salmer selvfølgelig, men den er ikke, altså i, kristen i den her missionerende forstand. Men til gengæld vil jeg sige, at den danske kultur jo er imprægneret med kristendommen, du kan næsten ikke synge en vintersang, uden at, altså, tag f.eks. "I sne står urt og busk i skjul", ikke ...

37.25: Vært: Nårh ja ...

37.26: JC: "... hans skønhedsrige kommer". Altså det, og det er ...

37.30: Vært: Du kan dem alle sammen udenad, Carlsen [JC taler i baggrunden]. Jeg bliver nødt til at stoppe dig her [griner]. Sørine har siddet og hoppet og markeret lidt, hun har noget, hun skal sige til dig. Sørine Gotfredsen?

37.39: SG: Jeg vil sige, jeg er, jeg er meget enig med Jørgen i, at det er, og de andre i øvrigt, at det er vældig fint, at vi skændes så meget om den her bog. Det er et rigtig godt tegn, og så vil jeg sige at ...

37.49: Vært: Fordi hvad?

37.40: SG: Fordi at det er vigtigt, at vi går op i, hvem vi er. Du kan jo lige høre den her diskussion mellem Søren og Flemming Pless, altså det er, det er simpelthen så vigtigt for os at sætte ord på, hvad det vil sige at leve i det her samfund ...

37.56: Vært afbryder: Det er ild, der brænder.

37.58: SG: Det er ild, der brænder, og det skal den så sandelig blive ved med. Jeg synes, der er en pointe med den nye version af Højskolesangbogen, der går lidt i en retning, og det har lidt tråd til det vi, det skænderi vi var vidne til før, fordi der er så meget, der handler om, hvem vi er, og vi er helt nede i at skulle definere, hvad det danske er, så synes jeg, at der en tendens i den nye højskolesangbog til, at den bygger på det, som Søren han kaldte æstetiske karakterer. Det synes jeg er rigtigt ...

28.25: Vært: Aha ...

38.36: SG: Altså, at der er en, der er mange af de nye sange, der er meget individuelle, der er meget personlige, der meget kører på den enkeltes følelsesliv, og der kan jeg godt frygte, at vi bevæger os lidt væk fra de der dybe tråde ned til historien og til fortiden og til netop det, man øser af, for at have et skænderi om, hvad Danmark er, og hvem vi er. Hvis for mange sange bliver for følsomme og for individuelle og for indadvendte på den måde, som ligger i den moderne måde at se sig selv på. Så tror jeg, Højskolesangbogen kan miste nogle af sine dybeste rødder.

38.57: Vært: Isam B, tænker du, at der mangler dybe rødder i ramadansangen?

39.02: Isam B: Nej, det gør jeg ikke. Altså, jeg synes, lyrisk har den selvfølgelig også flere lag, da vi har gået og fileet på den i lang tid, for at, hvad skal man sige, for at leve op til højskoleformatet. Men jeg synes, en af de ting, som jeg elsker ved Højskolesangbogen, det er, at det handler om menneskets grundvilkår, sorg og glæde.

39.26: Vært: Ja?

39.27: IB: Og det er noget alle sangene har til fælles, og det er noget, som rammer os alle sammen som danskere, uanset hvilken farve vi har, og hvilken overbevisning vi har, og der er det vigtigt, at vi også kan finde ud af at respektere hinandens forskelligheder her. Altså det der med at vi faktisk kan dele, dele ud af hinandens glæder også, og så kunne mindes når er tale om sorg. Stadig kunne stå sammen, det synes jeg ikke, vi er særligt gode til herhjemme.

40.00: Vært: Har du en favorit i den her højskolesangbog?

40.02: IB: Jamen jeg har flere egentlig, men jeg...

40.08: Vært: Hvis du skulle fremhæve én? Ud over din egen altså?

40.09: IB: Jamen, lige nu der er jeg faktisk, meget pjattet med lærkerede, "Der var en lærkerede", og det er jeg, fordi at jeg ...

40.15: Vært afbryder: "Jeg ved en lærkerede", det er den ikke?

40.17: IB: Undskyld, "Jeg ved en lærkerede", ja og det er jo takket være visdommen fra Jørgen Carlsen, som fortalte mig, at den overhovedet ikke handler om en lærkerede, men den handler om et hjerte.

40.30: Vært: Aha.

40.32: IB: Det at vi alle sammen har en lærkerede, og så synger du den anderledes, og det er det, jeg mener med lag, altså ...

40.37: Vært: Prøv lige at høre her ...

["Jeg ved en lærkerede" spilles]

41.04: Vært: Det er den her, ja, hvad er det du har fået at vide, at den handler om?

41.09: IB: Jamen, det er det der, det er det sårbare, som er i os alle sammen, og som vi er bange for at blotte og heller ikke bare skal ud at blotte til alle sammen, men vi går og beskytter det, og dem som betyder noget for os, er dem vi deler det med. Det synes jeg, det er en powerful sang. Og det er en sang som, jamen, som bliver fortalt på en meget dansk måde.

41.35: Vært: Sørine Gotfredsen, den her krig eller kamp om Højskolesangbogen er det også en religionskrig?

41.43: SG: Nej, altså nu er jeg ikke meget for det ord, jeg synes der ...

41.46: Vært: Ja, nu var det også mig, der brugte det ...

41.47: SG: Jeg synes, det er et ord, vi skal passe på med at bruge. Jeg synes ikke, vi skal være i religionskrig, men når man taler om alt det, vi taler om nu, og som Isam også taler om med menneskets inderste sjæleliv osv., så spiller det religiøse en rolle, det gør det altid, inderst inde i et hvert menneske, påstår jeg, fordi jeg tror på, at Gud findes. Og derfor så er et skænderi eller en diskussion om Højskolesangbogen meget ofte

også en diskussion om det religiøse, og det kan ikke undgås, men det har ikke noget at gøre med at være i krig. Det har noget at gøre med at føle meget stærkt for nogle ting og have en holdning til, hvad Højskolesangbogen er, og jeg vil godt lige sige, som jeg tror altså, Grundtvig ville ærgre sig lidt, hvis han hørte dig koge den bog ned til en sang om vores sorger og glæder. Det er jo netop sådan en lidt luftig overfladisk overskrift over næsten alt kunst, kan man sige, der synes jeg, det er vigtigt at holde fast i, at Højskolesangbogen skal simpelthen afspejle landets historie og ikke bare de enkelte glæder og sorger, ellers har Søren ret, så bliver det her bare endnu en sangbog.

42.42: Vært: Isam?

42.43: IB: Nej nej, men selvfølgelig er der hele den nationale del af historien osv. Og salmerne, dem tager jeg også fuldt ind og fuldt ud med. Jeg synes også, der er nogle smukke sange der, så respekt for historien og alt det der. Men jeg mener stadig, at der er plads til en muslimsk-dansk sang i Højskolesangbogen, fordi jeg står lige her.

----- afslutning -----

43.10: Vært: Fordi du står lige der i P1 Debat-studiet, og det gør du sammen med Sørine Gotfredsen, Flemming Pless, og med på telefonen havde vi Jørgen Carlsen og Søren Hviid Pedersen. Tiden er gået med sang og diskussion, heftig debat om Højskolesangbogen, og hvilke sange der skal være der og ikke være der. Tusind tak, fordi I var her og glædelig jul!

[Gæsterne siger i lige måde og glædelig jul – outro til P1 Debat]